

stika je njih glavni znak. Vsadil je tudi precej „vojašniških rožic“, dehtečih in nedehtečih: „Ne delajte mi tako duhovitega obraza, kakor bi bili pravkar spisali veseloigro za gledališče dresiranih bolha!“ „Če bi bil tako dolg kakor si neumen, gorila, bi si lahko sede prižgal viržinko na solncu!“ — Takih je precej, preveč. — To pa je gotovo: vojaško življenje pozna Murnik jako dobro in načelno je prav, da ga je uvedel v naše slovstvo; a še bolj prav nam bo, ko bi se ga (morda se ga bo!) lotil v njega globinah resno ali smešno. „Vojaške humoreske“ se kretajo vse in povsod le na površju . . . Dobro pa je sovražnik boljšega.

Posebno hvalo zasluži Murnikova skrupuloznost napram samemu sebi in napram glavnemu njegovemu sredstvu humorosti, napram jeziku. Vestnost in izlikanost se očituje na vsaki strani; čim redkejša je dandanašnji, tem zaslužnejša je.

Dr. Jos. Tominšek.

Spisi Mišjakovega Julčka. I. zvezek z 11 slikami. V Ljubljani, 1909. Last in založba „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“. Natisnila „Učiteljska tiskarna“. Cena lično vezani knjižici 1 K, po pošti 10 h več. — Knjižica prinaša sedmero ličnih pripovestic, ki bodo gotovo prijale mladini, kateri so namenjene in iz katerih se bo navzela otroška duša marsičesa dobrega.

Tolstoj in njegovo poslanstvo. Spisal Ernest Howard Crosby. Z dovoljenjem založnika iz angleščine preložil Ljudevit Furlani. Založila „Zvezna trgovina“ v Celju 1908. Cena broširani knjižici 70 h, po pošti 10 h več. — Knjižico priporočamo vsem čestilcem velikega Rusa, ker se seznanijo v njej z njegovim duševnim razvojem in bodo potem tudi njegova dela bolje umevali. Na umetniško stran delovanja Tolstega se knjižica seveda le malo ozira, pač, ker je Tolstoj svojo umetnost sam obsodil in zavrzel. Ne dvomimo, da bodo zrna njegovih naukov še kdaj vzkli in tudi sad obrodila, toda zdaj še velja Tolstoj po našem mnenju več kot umetnik in kot pisatelj znamenitih romanov nego kot filozof. Vsekakor bi bilo za slovanski živelj nevarno, če bi zmagali nazori Tolstega samo na Ruskem in ne obenem tudi po drugi Evropi! Knjižico diči tudi slika Tolstega.

Spomen-spis Silviu Strahimiru Kranjčeviču. Sarajevo 1908. Cijena K 1.—. Tragična usoda je zadela globokočutnega in priljubljenega hrvaškega pesnika Kranjčeviča. Vsa literarna javnost je slavila v pretekli jeseni petindvajsetletnico njegovega pesnikovanja, razni listi so donášali o njem prigodne spise in so mu želeli še mnogo let plodovitega delovanja, kar je 29. oktobra l. 1908. nemila smrt slavjenčeva prekinila vse slavje. Jedro slavnostnih spisov je moglo ostati neizpremenjeno, le duševna dispozicija piscev in bralcev je prešla iz čestitajoče vznesenosti v tugovanje. — Med žalnimi elegijami pa se je kmalu pričel oglašati tudi drug, neprijeten ton: vršil se je prikrit in neprikrit boj za osebo umrlega pesnika, prisvajale so si ga razne stranke na isti mučni način, kakor smo to doživeli tudi že mi Slovenci o izvestnih prilikah in neprilikah.

Prav zato omenjam spomen-spis njemu. Objavljen je bil najprej v sarajevskem časopisu „Beharu“ in je bil ponatisnjen še pred pesnikovo smrtjo, tako da se ona bodoča borba ne kaže v njem niti v senci in ne kviri užitka ter ne pretvarja sodbe. Ako si pripišemo vanj datum pesnikove smrti, imamo v rokah v jedru vse, kar je potrebno vedeti o pesniku, pripadajočem že zgodovini. V raznih člankih se razpravlja teoretično o Kranjčeviču: Milaković mu je spisal pregleden životopis, Dvorniković razpravlja o filozofiji Kranjčevičeve poezije, Dlustuš o njem kot vzgojitelju, Kranjčevičeva soproga Ela mu je spisala ljubek odlomek iz nje-